

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล การวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ-ศึกษา เขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
๒. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ-ศึกษา เขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ-ศึกษา เขตการศึกษา ๔ ซึ่งปฏิบัติงานในภาคปลายปีการศึกษา ๒๕๒๗ ในการวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จำนวน ๘๒ คน และกลุ่มตัวอย่างครูจำนวน ๓๓๑ คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๔๑๓ คน
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)
๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูลด้วยตนเองและไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามจำนวน ๔๒๓ ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์จำนวน ๓๔๔ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๖
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) และ ไค-สแควร์ (Chi-square)

- ๔.๑ ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ
- ๔.๒ ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเปรียบเทียบความคิดเห็นใช้ค่า ไค-สแควร์
- ๔.๓ ตอนที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ เปรียบเทียบความคิดเห็นใช้ค่า ไค-สแควร์ และรวบรวมปัญหาโดยเรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

๑. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูมากกว่าผู้บริหาร และเป็นเพศชายมากกว่าหญิง มีอายุระหว่าง ๓๐ - ๔๕ ปี อายุราชการน้อยกว่า ๑๐ ปี และส่วนมากมีวุฒิปริญญาตรี

๒. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีความคิดเห็นดังนี้

๒.๑ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูถือว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา

๒.๑.๑ การระดมสมอง สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศ ดังนี้ การศึกษาข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคเพื่อการวางแผน (ข้อ ๓) การจัดทำโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๕) การวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศภายใน (ข้อ ๖)

๒.๑.๒ การดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศภายใน (ข้อ ๒) การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายใน (ข้อ ๔) การจัดทำโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๕) การวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศภายใน (ข้อ ๖)

๒.๑.๓ การประชุมปฏิบัติการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี (ข้อ ๑) การจัดทำโครงการนิเทศภายใน (ข้อ ๕) การวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศภายใน (ข้อ ๖)

๒.๑.๔ การใช้เอกสารให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี (ข้อ ๑)

๒.๑.๕ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศ ดังนี้ การให้ความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี (ข้อ ๑) การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศภายใน (ข้อ ๒) การศึกษาข้อมูลปัญหาและอุปสรรคเพื่อการวางแผน (ข้อ ๓) การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การนิเทศภายใน (ข้อ ๔) การวางแผนการปฏิบัติงานนิเทศภายใน (ข้อ ๖)

๒.๑.๖ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี (ข้อ ๑)

๒.๒ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครู เลือกว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านพัฒนาบุคลากร

๒.๒.๑ การอภิปราย สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่มในการกำหนดนโยบายการแก้ปัญหาของโรงเรียน (ข้อ ๔)

๒.๒.๒ การให้ครู เสนอข่าวสารและบทความ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูมีโอกาสแสดงผลงานและเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ (ข้อ ๑๐)

๒.๒.๓ การจัดทัศนศึกษา สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทางด้านวิชาการ (ข้อ ๔) การเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครู (ข้อ ๑๓)

๒.๒.๔ การประชุมปฏิบัติการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทางด้านวิชาการ (ข้อ ๔)

๒.๒.๕ การใช้เอกสารให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การปฐมนิเทศครูบรรจุและย้ายมาใหม่ (ข้อ ๗) การให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทาง

วิชาการ (ข้อ ๘) การเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครู (ข้อ ๑๓)

๒.๒.๖ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การปฐมนิเทศครูที่บรรจุและย้ายมาใหม่ (ข้อ ๗) การให้ครูแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่มในการกำหนดนโยบาย การแก้ปัญหาของโรงเรียน (ข้อ ๘)

๒.๒.๗ การฝึกอบรม สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทางด้านวิชาการ (ข้อ ๘) การเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครู (ข้อ ๑๓)

๒.๒.๘ การสัมมนา สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นเพื่อความสัมพันธอันดี (ข้อ ๑๒)

๒.๒.๙ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทางด้านวิชาการ (ข้อ ๘) การเพิ่มพูนความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครู (ข้อ ๑๓)

๒.๓ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครู เลือกว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตร

๒.๓.๑ การระดมสมอง สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การวิเคราะห์หลักสูตรและแบบเรียน (ข้อ ๑๕) การทำคู่มือครูเพื่อให้ครูนำไปใช้กับวิชาของตนเอง (ข้อ ๒๐)

๒.๓.๒ การประชุมปฏิบัติการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การวิเคราะห์หลักสูตรและแบบเรียน (ข้อ ๑๕) การให้ครูทำจุดประสงค์การเรียนรู้ (ข้อ ๑๖) การให้ครูจัดทำแผนการสอน (ข้อ ๑๗) การให้ครูจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ข้อ ๑๘) การจัดทำคู่มือครูเพื่อให้ครูนำไปใช้กับวิชาของตนเอง (ข้อ ๒๐)

๒.๓.๓ การใช้เอกสารให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร (ข้อ ๑๔)

๒.๓.๔ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร (ข้อ ๑๔)

๒.๓.๕ การฝึกอบรม สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศดังนี้ การให้ครูมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร (ข้อ ๑๔)

๒.๓.๖ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงาน
 นี้เทศดังนี้ การให้ครูมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร (ข้อ ๑๔)

๒.๔ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครู เลือกว่าสอดคล้องและ
 เหมาะสมกับงานด้านการจัดการเรียนการสอน

๒.๔.๑ การระดมสมอง สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศดังนี้
 การร่วมมือในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอน (ข้อ ๒๒) การวางแผนการสอนร่วม
 กันของคณะครู (ข้อ ๒๗)

๒.๔.๒ การสาธิต สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศดังนี้ การแนะนำ
 วิธีการสอน อุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมและใหม่ (ข้อ ๒๕)

๒.๔.๓ การสังเกตการสอน สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศดังนี้
 การให้ครูไปดูการสอนของผู้เชี่ยวชาญตรงตามความต้องการ (ข้อ ๒๔)

๒.๔.๔ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ สอดคล้องและเหมาะสมกับ
 งานนี้เทศดังนี้ การมอบหมายและแบ่งงานการสอนให้กับครูตามความถนัดและความสามารถ (ข้อ ๒๑)
 การร่วมมือกันในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอน (ข้อ ๒๒) การให้ครูทราบถึงปัญหา
 และพัฒนาการทางด้านการเรียนของนักเรียน (ข้อ ๒๖) การวางแผนการสอนร่วมกันของคณะครู
 (ข้อ ๒๗)

๒.๕ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครู เลือกว่าสอดคล้องและ
 เหมาะสมกับงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์

๒.๕.๑ การสาธิต สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศดังนี้ การให้ครูได้
 เลือกและรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ (ข้อ ^{๓๑} ๒๕)

๒.๕.๒ การสัมภาษณ์ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศดังนี้ การสำรวจ
 ความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนของครู (ข้อ ๓๒)

๒.๕.๓ การใช้เอกสารให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศ
 ดังนี้ การให้ครูได้เลือกและรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ (ข้อ ^{๓๑} ๒๕)

๒.๕.๔ การฝึกอบรม สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนี้เทศดังนี้ การให้ครู
 ได้เลือกและรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ (ข้อ ^{๓๑} ๒๕)

๒.๖ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูเลือกกว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ

๒.๖.๑ การระดมสมอง สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน (ข้อ ๓๗)

๒.๖.๒ การดำเนินงานในรูปแบบกรรมการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน

๒.๖.๓ การใช้เอกสารให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การเผยแพร่ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน (ข้อ ๓๕)

๒.๗ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูเลือกกว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

๒.๗.๑ การจัดนิทรรศการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การแจ้งข่าวสารและให้ความรู้ทางวิชาการ (ข้อ ๓๕) การเผยแพร่และแสดงผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ (ข้อ ๔๑)

๒.๗.๒ การสัมภาษณ์ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การหาข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคลากรในท้องถิ่นในการนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน (ข้อ ๔๒)

๒.๗.๓ การใช้เอกสารให้ความรู้ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การแจ้งข่าวสารและให้ความรู้ทางวิชาการ (ข้อ ๓๕) การเผยแพร่และแสดงผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ (ข้อ ๔๑)

๒.๗.๔ การสมาคมและสันทนากการ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรและกิจกรรมทางวิชาการ (ข้อ ๔๓)

๒.๗.๕ การใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การจัดหาข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคลากรในท้องถิ่นในการนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน (ข้อ ๔๒)

๒.๘ กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูเลือกว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการประเมินผล

๒.๘.๑ การทดสอบ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การประเมินผลการเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน (ข้อ ๔๘)

๒.๘.๒ การวิจัย สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การวิจัยทดลองเกี่ยวกับงานทางวิชาการของโรงเรียน (ข้อ ๔๙)

๒.๘.๓ การใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศครั้งนี้ การสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน (ข้อ ๕๐)

๓. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

๓.๑ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๕ กิจกรรม ใน ๕๕ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙.๓ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๖ กิจกรรมใน ๖๓ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙.๕ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๖ กิจกรรมใน ๖๓ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙.๕ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๔ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.๐๕ จำนวน ๔ กิจกรรมใน ๗๒ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๕ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๕ กิจกรรมใน ๔๕ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๖ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๔ กิจกรรมใน ๔๕ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๘.๘ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๗ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๗ กิจกรรมใน ๔๕ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๘ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการประเมินผล พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๒ กิจกรรมใน ๔๕ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๓.๗ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓.๙ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน ๔๓ กิจกรรมใน ๔๕๐ กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ ๙.๖ จึงพออนุมานได้ว่าผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๔

๔.๑ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมแล้วต่างก็เห็นว่า
ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องเกี่ยวกับ ความร่วมมือของผู้บริหาร ครูอาจารย์ (ข้อ ๒)
สภาพของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๕) ผู้บริหาร ครูอาจารย์
ไม่มีเวลาสำหรับจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๖) ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ไม่เห็นความสำคัญของการ
จัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๗) การวางแผนในการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๘) การติดตาม
ประเมินผลการจัดกิจกรรม (ข้อ ๑๐) ส่วนที่เป็นปัญหาอุปสรรคคือ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญใน
การจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๙)

๔.๒ เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค
ในการจัดกิจกรรมการนิเทศ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ จำนวน
๒ ข้อใน ๑๐ ข้อ คือ งบประมาณในการจัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๓) และวัสดุอุปกรณ์ในการ
จัดกิจกรรมการนิเทศ (ข้อ ๔) คิดเป็นร้อยละ ๒๐

๔.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาในส่วนที่เป็น
แบบสอบถามปลายเปิดของผู้บริหารและครู พอจะสรุปเป็นส่วนรวมได้ดังนี้คือ โรงเรียนขาดบุคลากร
ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ ขาดวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ในการจัดกิจกรรม
การนิเทศ ทัศนคติของบุคลากรต่อการนิเทศการศึกษา การยอมรับและไม่มีการติดต่อผู้ให้การนิเทศ
เวลาในการจัดกิจกรรมการนิเทศ โรงเรียนขาดการนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง
ขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการนิเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียน มีความคิดเห็นดังนี้

๑.๑ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างก็

เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องกับงานด้านวางแผนการนิเทศการศึกษา ดังนี้ การระดมสมอง การ
ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การประชุมปฏิบัติการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุม
ปรึกษาหารือและแนะนำ และการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมหลายกิจกรรม

ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะการวางแผน หมายถึง การวางโครงการอย่างกว้าง ๆ ว่ามีงานอะไรบ้างที่ต้องปฏิบัติตามลำดับผู้บริหารและครูจึงให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการนิเทศเหล่านี้มาก ดัง วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กล่าวว่า หลักการนิเทศศึกษานั้นเรายึดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนอย่างมีระบบระเบียบ โดยการวางโครงการในสถานศึกษา และโครงการนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยกิจกรรมเป็นหลัก (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ๒๕๒๕ : ๔๗) นอกจากนี้ยังพบว่าการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การประชุมปรึกษาหารือ เป็นกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าสอดคล้องและเหมาะสม เกือบทุกลักษณะงานย่อยของงานด้านการวางแผนการนิเทศ ทั้งนี้อาจจะเป็นการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการเป็นการทำงานตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะและวัตถุประสงค์ที่มีไว้เพื่อตัวคณะกรรมการเอง (Harring 1963: 78 - 97) ส่วนการประชุมปรึกษาหารืออาจจะเป็นการประชุมตามปกติ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกันหรือหาวิธีให้ได้วิธีการหนึ่งไปใช้ในการปฏิบัติงานของครู (อาคม จันทสุนทร ๒๕๒๗ : ๖ - ๑๐) กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จึงเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมมากที่นำมาใช้กับงานนิเทศด้านการวางแผนการนิเทศ ซึ่งผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญเพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนเกิดสัมฤทธิ์ผลตามมุ่งหมายและนโยบายของโรงเรียนต่อไป

๑.๒ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างก็

เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านพัฒนาบุคลากรดังนี้ การอภิปราย การให้ครูเสนอข้อวิจารณ์และบทความ การจัดทัศนศึกษา การประชุมปฏิบัติการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ การฝึกอบรม การสัมมนา และการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ จะเห็นได้ว่ามีกิจกรรมการนิเทศที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านพัฒนาบุคลากรมากมาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นความจำเป็นขั้นแรกในการที่จะทำให้ระบบการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ ฉะนั้นถ้าผู้บริหารและครูได้จัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเหล่านี้ ก็จะทำให้งานด้านพัฒนาบุคลากรประสบผลสำเร็จอย่างสูง ดัง นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ได้กล่าวว่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นหัวใจหรืองานหลักที่จะจัดให้มีขึ้นในการนิเทศการศึกษางานนิเทศจะสำเร็จได้ก็ด้วยการจัดกิจกรรมในการนิเทศให้เป็น

ระเบียบถูกต้องตามโปรแกรม (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ ๒๕๒๑ : ๔) นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดทัศนศึกษาและการใช้เอกสารให้ความรู้เป็นกิจกรรมการนิเทศที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าสอดคล้องและเหมาะสมเกือบทุกลักษณะงานย่อยของงานด้านพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการจัดทัศนศึกษา เป็นการพาบุคลากรออกไปชมและศึกษาหาความรู้นอกสถานที่ ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงของบุคลากรเอง ดัง อาคม จันทสุนทร ได้กล่าวว่า การพาไปดูงานจะช่วยให้ครุมีความรู้ ความคิด และเห็นแนวทางในการปฏิบัติในวงกว้าง และทำให้มีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานมากกว่าการแนะนำโดยคนอื่น เพราะได้ไปพบเห็นด้วยตนเอง (อาคม จันทสุนทร ๒๕๒๗ : ๖ - ๑๐) ส่วนการใช้เอกสารให้ความรู้ดีเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมมากในการพัฒนาบุคลากร เพราะวิธีนี้เป็น การให้ความรู้ที่ทำได้ง่าย โรงเรียนอาจจะผลิตเอกสารขึ้นเอง หรือหาซื้อเขียนจากที่อื่นก็ได้มาให้ความรู้กับครู โดยที่ประหยัดเวลาไม่ต้องไปชี้แจงด้วยตนเอง ดัง ประภาศ แสงเพชร กล่าวว่า การใช้เอกสารที่เผยแพร่ให้ครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนมีหลายประเภท อาจจะเป็นขององค์การต่าง ๆ ของสมาคม ของหน่วยงานรัฐบาล และของหน่วยศึกษานิเทศก์ผลิตขึ้นมา คุณค่าของเอกสารนี้มีประโยชน์มาก เพราะจะช่วยลดงานด้านอื่น ๆ เช่น การประชุมหรือแนะนำ เป็นรายบุคคลอาจใช้เอกสารแทน อาจจะใช้เอกสารที่ครูผลิตหรือมีส่วนในการผลิตมาใช้ก็จะยิ่งได้ประโยชน์มาก (ประภาศ แสงเพชร ๒๕๒๑ : ๒๒๒ - ๒๓๐)

๑.๓ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างก็เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้ การระดมสมอง การประชุมปฏิบัติการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ การฝึกอบรม การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้มีความสำคัญยิ่งต่องานพัฒนาหลักสูตร เพราะงานด้านหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์หลักสูตรและแบบเรียน การทำแผนการสอน การทำจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมถึงการกำหนดตัวผู้สอน วัน เวลา สถานที่และแบบวิธีสอน ตลอดจนจนสร้างเกณฑ์มาตรฐานการสอนและบรรจุหน่วยกิตวิชาต่าง ๆ ลงในการสอน โดยเฉพาะการประชุมปฏิบัติการเป็นกิจกรรมที่สำคัญยิ่งตามความเห็นของผู้บริหารและครูเห็นว่าเหมาะสมเกือบทุกลักษณะงานย่อยของงานด้านพัฒนาหลักสูตร เพราะการประชุมปฏิบัติการเป็นการประชุมที่ผู้เข้าประชุมได้ศึกษาปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ และร่วมปฏิบัติการ

ให้ได้ผลงานตามที่กำหนดไว้ ดัง ประกาศ แสงเพชร ได้กล่าวว่า การประชุมปฏิบัติการเป็นวิธีการฝึกอบรมระหว่างทำงานที่ดีที่สุดแบบหนึ่ง เป็นวิธีการประชุมที่ผู้เข้าประชุมได้ลงมือปฏิบัติงานแก้ปัญหาด้วยกันเป็นกลุ่ม แทนการนั่งฟังหรือการประชุมแบบอื่น ๆ ซึ่งผู้ประชุมฟังหรืออภิปรายปัญหาแต่ฝ่ายเดียว ผลของการประชุมปฏิบัติการจะได้ผลงานหรือคำตอบต่อปัญหาและสมาชิกได้พัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาาร่วมกัน (ประกาศ แสงเพชร ๒๕๒๑ : ๒๒๒ - ๒๓๐) ฉะนั้นการประชุมปฏิบัติการจึงเป็นกิจกรรมที่ครูได้รับประโยชน์โดยตรง ในการร่วมมือกันในการพัฒนาหลักสูตร และจะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในที่สุด

๑.๔ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ต่างก็เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ การระดมสมอง การสาธิต การสังเกตการสอน และการประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการนิเทศการศึกษาเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะงานการร่วมมือในการแก้ปัญหาคารปรับปรุงการสอน และการวางแผนการสอนร่วมกัน ผู้บริหารและครูต่างก็เห็นว่าควรใช้กิจกรรมการระดมสมอง เพราะเป็นกิจกรรมการประชุมที่ระดมความคิดจากผู้เข้าประชุมทุกคน โดยไม่มีข้อโต้แย้งกัน ดัง แฮร์ริส กล่าวว่า การระดมสมองเป็นการประชุมเพื่อรวมความคิดของผู้เข้าประชุมจะเป็นกลุ่มใหญ่หรือเล็กก็ได้ คุณภาพของงานขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมประชุม (Harris 1963 : 78 - 97) ส่วนการสาธิต นั้นเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมกับงานด้านการแนะนำวิธีการสอน อุปกรณ์การสอน ของผู้เชี่ยวชาญ เพราะการสาธิตเป็นการทำให้ดูตามกระบวนการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อครูได้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งสาธิตนั้น ส่วนการประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ เป็นที่น่าสังเกตว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการจัดการเรียนการสอนเกือบทุกลักษณะงานย่อย ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะการประชุมปรึกษาหารืออาจจะเป็นการประชุมตามปกติ ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกัน หรือหารือให้ได้วิธีการใดวิธีการหนึ่งไปใช้ในการปฏิบัติงานของครู ดัง วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กล่าวว่า การประชุมปรึกษาหารือในโรงเรียนหรือในแง่การศึกษาหมายถึง การประชุมกันในระหว่างครูหรือผู้ปกครองกับครู หรือศึกษานิเทศก์กับครู ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการสอนโดยทั่วไปเกี่ยวกับ

การสอนโดยทั่วไปเกี่ยวกับเด็กหรือการปรับปรุงประมวลการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเด็ก (วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ๒๕๒๕ : ๑๑๓) ฉะนั้น การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำจึงเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับงานด้านการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวมาแล้ว

๑.๕ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ต่างก็เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้ การสาธิต การสัมภาษณ์ การใช้เอกสารให้ความรู้ และการฝึกอบรม โดยเฉพาะ การสาธิต การใช้เอกสารให้ความรู้ และการฝึกอบรม เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งต่องาน การให้ครูได้เลือกและรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ด้วยเหตุที่ว่า กิจกรรมเหล่านี้สามารถช่วยให้ ผู้บริหารและครูตัดสินใจที่จะเลือกและนำวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนของนักเรียนต่อไป ส่วนการสัมภาษณ์นั้น เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับงานการ สำรองความต้องการในการใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอนเป็นสิ่งสำคัญมากในการเรียนการสอน การที่ผู้บริหารจะตัดสินใจเลือก วัสดุอุปกรณ์เองจึงไม่เป็นการถูกต้องนัก ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องสอบถามความต้องการจากครู เสียก่อนตามความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ในแต่ละรายวิชานั้น และการสอบถามด้วยการถาม แต่โดยทั่วไปคำตอบจะได้ข้อเท็จจริงน้อยกว่าการใช้กิจกรรมการสัมภาษณ์

๑.๖ จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ต่างก็เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ ดังนี้ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ และการใช้เอกสารให้ความรู้ โดยเฉพาะ การระดมสมอง และการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับงานด้าน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน ซึ่งเรื่องดังกล่าวผู้บริหารและครูเห็นว่า เป็นงานที่ทำ โดยบุคคลเพียงคนเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินการ จึงต้องตั้งกรรมการขึ้น และในขณะเดียวกันก็ต้องใช้กิจกรรมการระดมสมองเพื่อรวบรวมความคิดจากบุคลากรหลาย ฝ่ายในโรงเรียน เพื่อจะได้คู่มือการปฏิบัติงานที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่วนการใช้เอกสารให้ความรู้นั้น เหมาะสมกับงานด้านการเผยแพร่ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจจะเป็น เพราะเป็นการให้ความรู้ที่ง่าย ประหยัดเวลา และไม่ต้องไปชี้แจงด้วยตนเอง

๑.๗ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ต่างก็เลือก จัดกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้ การจัดนิทรรศการ การสัมภาษณ์ การใช้เอกสารให้ความรู้ การสมาคมและสนทนา การ ใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนนั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการศึกษาให้ชุมชนทราบ แสวงหาและเลือกใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา การจัดนิทรรศการและการใช้เอกสารให้ความรู้ จึงเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมมาก กับงานการแจ้งข่าวสาร ความรู้ทางวิชาการ การเผยแพร่และแสดงผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบเพื่อประชาสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เช่นเดียวกับการสมาคมและสนทนาการนั้น ก็เป็นกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรและกิจกรรมทางวิชาการ ดัง แฮร์ริส กล่าวว่า การสังคม เป็นการนำเอาบุคคลต่าง ๆ เข้าหากันเพื่อมิตรภาพ การพักผ่อน การสังสรรค์ โดยมีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ การพักผ่อนหย่อนใจและการพบปะสังสรรค์ การติดต่อสื่อสารรวมถึงช่วยลดการขัดแย้งที่เกิดขึ้น (Harris 1963 : 78 - 97) ส่วนการสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับการหาข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคลากรในท้องถิ่น ในการนำมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ดัง มาร์ค, สตูปส์ และ คิง-สตูปส์ กล่าวว่าไว้ว่า การสำรวจชุมชนเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้ครูได้ทราบถึงความต้องการของสังคมและของนักเรียน อันจะเป็นพื้นฐานในการวางโครงการนิเทศการศึกษา (Marks, Stoops and King Stoop 1971 : 223 - 226)

๑.๘ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ต่างก็เลือก กิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับด้านการประเมินผล ดังนี้ การทดสอบ การวิจัย และการใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ ทั้งนี้เป็นการทดสอบคือ การใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิด เพื่อวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ได้ผลออกมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงงานต่อไป ฉะนั้น การดำเนินงานโครงการใด ๆ ก็ตามการทดสอบจึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นมากในการประเมินผลโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนการวิจัยก็เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียนได้มาก ดัง

อาคม จันทสุนทร กล่าวถึงการวิจัยว่า เป็นการศึกษาให้เข้าใจปัญหาใดปัญหาหนึ่งในการปฏิบัติงาน เช่น อะไรเป็นสาเหตุให้นักเรียนเรียนอ่อน การเปรียบเทียบวิธีการสอนหรือสื่อการเรียน ชนิดใดดีกว่ากัน โดยการหาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ผลก็นำมาพิจารณา อภิปราย และนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป (อาคม จันทสุนทร ๒๕๒๗ : ๖ - ๑๐) ส่วน การใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจก็เป็นกิจกรรมที่สำคัญซึ่งได้กล่าวมาแล้ว

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตามผลวิจัยดังนี้

๒.๑ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการวางแผนการนิเทศการศึกษา โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือ การใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจในการศึกษาข้อมูล ปัญหา และอุปสรรค เพื่อการวางแผนการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารส่วนมากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมานานย่อมตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน เพราะการทำงานใด ๆ ถ้าจะให้งานดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างมีระบบระเบียบควรจะต้องมีการวางแผน มีการปรับปรุงได้ตามสมควรงานจึงจะบรรลุผล ผู้บริหารจึงเห็นว่ากิจกรรมนี้เป็นประโยชน์พอสมควร ส่วนครูนั้นอาจจะมีความเชื่อหน่ายต่อการตอบแบบสอบถามหรือแบบสำรวจที่มีมากทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน

๒.๒ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมการให้ครูเสนอข่าวสารและบทความ ในงานด้านการส่งเสริมให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทางด้านวิชาการ และการให้ครูแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็น เพื่อความเข้าใจอันดี จากผลการวิจัย

พบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่ากิจกรรมการให้ครูเสนอข่าวสารและบทความเมื่อครูได้กระทำจะทำให้ครูรู้สึกได้รับผลสำเร็จ และเพิ่มพูนความเชื่อมั่นให้กับครู ดัง กริน เจ ไมเนอร์ กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ช่วยสร้างลักษณะการเป็นผู้นำให้กับครู โดยการนำเอาความสามารถพิเศษและประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์ รวมทั้งช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจปลอดภัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง (Gwynn J. Minor 1964 : 27 - 31) ส่วนครูเห็นว่าการให้ครูเสนอข่าวสารและบทความเป็นการเพิ่มงานให้แก่ครู ซึ่งครูไม่ค่อยมีเวลาเพราะต้องรับภาระในด้านการสอนมากอยู่แล้ว

๒.๓ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือกิจกรรม การใช้เอกสารให้ความรู้ ในงานด้านการส่งเสริมความรู้ ทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารเห็นว่า เป็นวิธีการที่ง่ายในการให้ความรู้แก่ครู ประหยัดเวลา และไม่ต้องไปแนะนำชี้แจงด้วยตนเอง ส่วนกิจกรรมการสัมมนาในงานด้านการส่งเสริมความรู้ ทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะงานด้านนี้เป็นงานในหน้าที่ของผู้บริหาร ดัง เมธี ปิณฑานานนท์ กล่าวว่า หน้าที่หลักสำหรับผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบคือ การทำความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร รวมทั้งการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เด็กสามารถพัฒนาศักยภาพในตัวให้ถึงขีดสูงสุด (เมธี ปิณฑานานนท์ ๒๕๒๔ : ๒๑๖ - ๒๑๗) และอีกประการหนึ่งผู้บริหารเห็นว่ากิจกรรมการสัมมนานั้น เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา ร่วมกัน และเกิดการเรียนรู้จากการที่ได้แก้ปัญหา ร่วมกัน ส่วนครูการสัมมนาอาจจะไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครู เพราะครูมีการพบปะกันอยู่เสมอ

๒.๔ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมการสาธิตที่เกี่ยวกับงานการเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนครู จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารคิดว่าการนำบุคลากรในโรงเรียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็น ดัง เมธี ปิลันธนานนท์ กล่าวถึงหน้าที่หลักสำหรับผู้บริหารที่จะต้องทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานนิเทศคือ การใช้บุคลากรที่ชำนาญงานเฉพาะอย่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการทำให้บุคลากรมีความชำนาญพิเศษเฉพาะอย่างเพิ่มขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องรับผิดชอบในการสร้างความมั่นใจว่าครูและนักเรียนได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานและรับบริการจากผู้ชำนาญพิเศษเหล่านั้น (เมธี ปิลันธนานนท์ ๒๕๒๕ : ๒๑๖ - ๒๑๗) ฉะนั้น กิจกรรมการสาธิตจึงเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งในงานดังกล่าวนี้ เพราะการสาธิตเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำให้ดูตามกระบวนการอย่างเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้ผู้รับการสาธิตเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่สาธิตให้ดูนั้น สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ การที่ผู้บริหารเห็นด้วยมากกว่าครูเกี่ยวกับกิจกรรมการสาธิตโดยให้ผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนอาจเป็นเพราะครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปริญญาตรี นับว่ามีความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพเพียงพอ จึงอาจจะไม่ค่อยเชื่อถือหรือศรัทธาในตัวผู้สาธิตซึ่งถือว่ามีความรู้ในระดับเดียวกับตน ส่วนกิจกรรมการสังเกตการสอนในด้านการนิเทศการสอนแก่ครู จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูเห็นว่างานด้านนี้เป็นงานในหน้าที่ของผู้บริหารและหัวหน้าหมวด ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศ ดัง มาร์ส, สตูปส์ และคิง-สตูป กล่าวถึงหน้าที่สำคัญของอาจารย์ใหญ่ในการนิเทศการศึกษาว่าช่วยเหลือครูในการวางแผนและสังเกตการสอนของครู (Marks, Stoops and King Stoop 1971 : 100) และธนู แสงศักดิ์ กล่าวว่า งานนิเทศของหัวหน้าหมวดวิชาคืองานนิเทศการสอนแก่ครูในแผนกวิชา วิธีสอนพาครูไปสังเกตการสอน (ธนู แสงศักดิ์ ๒๕๑๕ : ๑๐-๒๐) อีกประการหนึ่ง ครูในโรงเรียนมักไม่ค่อยเชื่อถือหรือศรัทธาในตัวผู้สังเกตการสอนดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว

๒.๕ จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการที่เกี่ยวกับงานการจัดห้องสมุดของโรงเรียน ให้สนองความต้องการของครูและนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารคิดว่างานจัดห้องสมุดให้สนองความต้องการของครูและนักเรียนเป็นงานที่ทำโดยบุคคลเพียงคนเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยบุคคลหลายคน ดังแฮร์ริส กล่าวว่า คณะกรรมการเป็นการทำงานตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะและวัตถุประสงค์นี้มิใช่เพื่อตัวคณะกรรมการเอง (Harris 1963: 78 - 97) ส่วนครูคงคิดว่าการจัดห้องสมุดให้สนองความต้องการเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ก็คงจะเพียงพอ

๒.๖ จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมการสัมภาษณ์ในงานด้านการช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัว จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าการช่วยเหลือครูในด้านการปฏิบัติงานและปัญหาส่วนตัวนั้นจำเป็นจะต้องทราบปัญหาของครูเสียก่อน และการทราบปัญหานั้น กิจกรรมการสัมภาษณ์เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมที่สุด ส่วนครูอาจจะคิดว่าการช่วยเหลือครูในด้านต่าง ๆ ควรเป็นหน้าที่ของผู้บริหารได้จัดการเอง

๒.๗ จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายคือ กิจกรรมการสมาคมและสันทนากการ ในงานด้านการหาข้อมูลผู้ปกครองและบุคลากรในท้องถิ่นมาปรับปรุงการเรียนการสอนจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร

เห็นว่าการสมาคมและสหนาการก็คือการพบปะสังสรรค์ การติดต่อสื่อสาร ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน ซึ่งอาจจะมีการซักถาม พูดคุย แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนได้ ส่วนครุศึกษามีกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมกว่าการสมาคมและสหนาการในอันที่จะได้ข้อมูลจากผู้ปกครองและบุคคลกรในท้องถิ่น ส่วนกิจกรรมการใช้ไอศ ทัศนูปกรณ์ในงานด้านการแจ้งข่าวสารและให้ความรู้ทางวิชาการ จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร มีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าการใช้ไอศทัศนูปกรณ์ ซึ่งมีทั้ง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เทป สไลด์ ฯลฯ เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้แก่ชุมชนได้ง่ายและน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ส่วนครุศึกษากิจกรรมที่เหมาะสมกว่ากิจกรรมการใช้ไอศทัศนูปกรณ์มีหลายกิจกรรม อยู่แล้วกับงานด้านการแจ้งข่าวสารและให้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การจัดนิทรรศการ การใช้ เอกสารให้ความรู้

๒.๔ จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิด เห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาด้านการประเมินผล โดยส่วนรวมมีความคิด เห็นไม่ แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ามีความคิด เห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจคือ กิจกรรมการดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ ในด้านการประเมินผลและปรับปรุงการสอนของครู และการสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการ จัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นด้วยมากกว่าครู ดังเหตุผล ทำนองเดียวกับที่ได้อภิปรายแล้ว ในงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์

๓. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๔ เกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา มีความ คิดเห็นดังนี้

๓.๑ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างก็เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศมีดังนี้ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการ จัดกิจกรรมการนิเทศ และขาดวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ซึ่งมองในส่วนรวมจะเห็นว่าปัญหาดังกล่าว เป็น เรื่อง เดียวกันคือครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง

กิจกรรมการนิเทศและไม่มีวิทยากรทางด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤษณี น้ำเพชร พบว่า เรื่องที่เป็นปัญหามากในการจัดการนิเทศภายในก็คือ การขาดแคลนวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศ (กฤษณี น้ำเพชร ๒๕๒๑ : ๑) ซึ่งผลการวิจัยนี้อาจจะนำมาพิจารณาสนับสนุนในเรื่องนี้ได้ว่า ปัญหาบุคลากรในโรงเรียนขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการนิเทศ อาจเป็นเพราะไม่มีบุคลากรในโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้ก็เป็นได้

๓.๒ จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการนิเทศ โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่น่าสนใจ และควรนำมาอภิปรายคือ ปัญหาโรงเรียนขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา ทั้งสองปัญหานี้จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีแนวโน้มเห็นว่าไม่มีปัญหาและอุปสรรค ส่วนครูเห็นว่ามีปัญหาและอุปสรรค ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นว่าตนเองเป็นผู้บริหารงบประมาณเอง และเห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จัดให้มีขึ้นในโรงเรียน รวมถึงการมีประสบการณ์ในการทำงาน การบริหารงบประมาณซึ่งกิจกรรมการนิเทศบางอย่างอาจจะไม่ต้องใช้งบประมาณเลยก็ได้ ส่วนครูซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติไม่ได้บริหารงบประมาณเองจึงคิดว่ามีปัญหาและอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

๑. ในการจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ผู้บริหารและครูต่างก็เลือกดังต่อไปนี้

๑.๑ งานด้านการวางแผนการนิเทศ ควรจัดกิจกรรมการนิเทศคือ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการ การประชุมปฏิบัติการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

๑.๒ งานด้านการพัฒนาบุคลากร ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ การอภิปราย การให้ครูเสนอข้อสงสัยและบทความ การจัดทัศนศึกษา การประชุมปฏิบัติการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ การฝึกอบรม การสัมมนา การเชิญ

วิทยาการมาให้ความรู้

๑.๓ งานด้านการพัฒนาหลักสูตร ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ การระดมสมอง การประชุมปฏิบัติการ การใช้เอกสารให้ความรู้ การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ การฝึกอบรม การเชิญวิทยาการมาให้ความรู้

๑.๔ งานด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ การระดมสมอง การสาธิต การสังเกตการสอน การประชุมปรึกษาหารือและแนะนำ

๑.๕ งานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ การสาธิต การสัมภาษณ์ การใช้เอกสารให้ความรู้ การฝึกอบรม

๑.๖ งานด้านการบริการพิเศษอื่น ๆ ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ การระดมสมอง การดำเนินงานในรูปคณะกรรมการ การใช้เอกสารให้ความรู้

๑.๗ งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษา คือ การจัดนิทรรศการ การสัมภาษณ์ การใช้เอกสารให้ความรู้ การสมาคมและสันทนากการ ใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ

๑.๘ งานด้านการประเมินผล ควรจัดกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ การทดสอบ การวิจัย การใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ

ข. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรทำการวิจัยเพื่อหาขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมการนิเทศการศึกษา แต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา

๒. ควรทำการวิจัยเพื่อหารูปแบบการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย